

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **Mgr. V. K.,** proti žalovanému: **Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje,** se sídlem Kounicova 24, 611 32 Brno, o přezkoumání rozhodnutí ředitele Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje ze dne 12. 9. 2011, č. j. 3-OKZ/2011, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2012, č. j. 36 Ad 20/2011 – 34,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadl žalovaný (dále též „stěžovatel“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Brně, kterým bylo zrušeno jeho rozhodnutí ze dne 12. 9. 2011, č. j. 3-OKZ/2011, a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. Žalovaný tímto rozhodnutím podle § 190 odst. 8 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o služebním poměru“), změnil výrok prvoinstančního rozhodnutí náměstka ředitele Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje ze dne 2. 6. 2011, č. K-JMK-2609/2011, v části vymezení skutku tak, že se žalobce uznává vinným ze spáchání kázeňského přestupku podle § 50 odst. 1 zákona, kterého se dopustil úmyslným zaviněním při porušení služební kázně ve smyslu § 46 odst. 1 zákona tak, že **1.** dne 4. 4. 2011 v přesně nezjištěné době před 07:38 hod., v prostorách úseku kanceláře náměstka ředitele pro vnější službu KŘP JmK, v přízemí sektoru G, neuposlechl rozkazu svého přímého nadřízeného náměstka ředitele pro

vnější službu, aby neopouštěl svoje pracoviště pro důvod podání trestního oznámení na služební funkcionáře vedení Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje a policejního prezidenta, neboť je to jeho mimoslužební záležitost, a z důvodu záměru podat trestní oznámení opustil své pracoviště na dobu od 07:38 hod. do 10:59 hod., kterou strávil hledáním budovy Okresního státního zastupitelství Brno – venkov v Brně na ulici Rašínova, které je určeno pro vyšetřování trestné činnosti policistů., **2.** dne 6. 4. 2011 bez souhlasu svého přímého nadřízeného nebo oprávněného zastupujícího vedoucího příslušníka opustil svoje pracoviště v Brně, Kounicova 24 na dobu od 8:25 hod. do 11:12 hod., ač si byl vědom existence rozkazu NVS ze dne 4. 4. 2011, za účelem podání trestního oznámení na služební funkcionáře vedení Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje a policejního prezidenta na Okresním státním zastupitelství Brno venkov v Brně, ul. Polní 41, **3.** dne 7. 4. 2011 bez souhlasu NVS nebo oprávněného zastupujícího vedoucího příslušníka, opustil svoje pracoviště v Brně, Kounicova 24 na dobu od 09:58 hod. do 11:26 hod., za účelem jednání s advokátem. Výrok prvoinstančního rozhodnutí v části, jíž byl uložen kázeňský trest podle § 51 odst. 1 písm. b) zákona o služebním poměru spočívající ve snížení základního tarifu o 10 % na dobu jednoho měsíce, zůstal nezměněn.

Krajský soud v Brně se v prvé řadě zabýval žalobní námitkou, že v řízení ve věci kázeňského přestupku žalobce rozhodovali podjatí služební funkcionáři, čímž bylo porušeno jeho právo na spravedlivý proces. Vzhledem k tomu, že zákon o služebním poměru neupravuje vyloučení služebního funkcionáře z projednání a rozhodnutí věci pro podjatost, vyjádřil se krajský soud nejprve k otázce, zda se v tomto případě podpůrně aplikuje § 14 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Krajský soud přitom odkázal na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 9. 2011, č. j. 3 Ads 79/2011 – 62, kde se uvádí, že ačkoliv zákon o služebním poměru obsahuje v části XII. poměrně autonomní úpravu řízení ve věcech služebního poměru, není tato úprava ani zdaleka komplexní. Nelze zde proto vyloučit podpůrné použití správního řádu na základě ustanovení § 1 odst. 2, které zakládá subsidiaritu správního řádu v těch správních procesech, kde zvláštní zákon nestanoví jiný postup. Krajský soud dále konstatoval, že ačkoli je řízení podle zákona o služebním poměru oproti obecnému správnímu řízení řízením v mnoha ohledech specifické, služební funkcionář jednoznačně vystupuje jako správní orgán ve smyslu § 1 odst. 1 správního řádu. Uzavřel, že pokud zákon o služebním poměru neobsahuje žádné ustanovení upravující podjatost služebních funkcionářů, použije se podpůrně § 14 správního řádu. Toto ustanovení je naplněním požadavku dosáhnout při projednávání a rozhodování věci co nejvyšší míry objektivity, dodržení zásady materiální pravdy a zásady rovnosti účastníků řízení, tedy naplnění ústavní zásady práva na spravedlivý proces garantované čl. 36 Listiny základních práv a svobod.

Ze správního spisu vyplývá, že služební funkcionář, který rozhodoval v prvním stupni, pověřil provedením úkonů spojených s vedením řízení, s výjimkou podpisu rozhodnutí, kterým se řízení ukončuje, vedoucího analyticko právního oddělení mjr. Mgr. M. H. Jak služební funkcionář uvedl ve sdělení k námitce podjatosti, učinil tak z důvodu maximální objektivnosti a nestrannosti. Většinou úkonů spojených s vedením kázeňského řízení byla tedy pověřena jiná osoba. I přesto má krajský soud za to, že skutečnost, že je rozhodnutí vydáno jménem služebního funkcionáře, který v řízení vystupuje současně jako svědek, vzbuzuje pochybnosti o nepodjatosti rozhodujícího orgánu. Není reálné, aby služební funkcionář objektivně a nestranně posoudil svou vlastní svědeckou výpověď. Ta

zde navíc byla klíčovým důkazem pro zjištění, zda žalobce porušil rozkaz svého nadřízeného, aby neopouštěl své pracoviště z důvodu podání trestního oznámení. Podle krajského soudu není podstatné, zda bylo rozhodnutí skutečně neobjektivní a zaujaté. Podstatné je pouze to, že lze s přihlédnutím k okolnostem případu pochybovat o nepodjatosti správního orgánu. Relevantní není ani to, zda podjatý služební funkcionář rozhodnutí pouze podepsal nebo i vypracoval. Stále totiž jde o osobu bezprostředně se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu. Krajský soud dodal, že stejně lze pochybovat i o podjatosti služebního funkcionáře, který rozhodoval v odvolacím řízení, neboť v rozhodnutí byla posuzována i jeho svědecká výpověď.

Krajský soud se dále nad rámec žalobní námitky zabýval tím, jak se správní orgány vypořádaly s žalobcem uplatněnou námitkou podjatosti. Ve svém rozhodnutí stěžovatel konstatoval, že žalobce neuplatnil námitku podjatosti bez zbytečného odkladu, a proto k ní v souladu s § 14 odst. 2 nepřihlédl. Krajský soud ze správního spisu zjistil, že žalobce uplatnil námitku podjatosti služebního funkcionáře I. stupně přípisem ze dne 14. 6. 2011 a rovněž v doplnění odvolání dne 20. 6. 2011. Zdůvodnil ji tím, že služební funkcionář ve věci zároveň vystupoval v pozici svědka, v odůvodnění rozhodnutí pak hodnotil i svoji svědeckou výpověď a odůvodňoval její věrohodnost. Podle názoru soudu žalobce nemohl námitku podjatosti uplatnit dříve, než bylo vydáno rozhodnutí, ze kterého by vyplývalo, kdo je vydal, jaké byly podklady pro jeho vydání a úvahy, kterými se správní orgán řídil. Byla tedy uplatněna v souladu s § 14 odst. 2 správního řádu, tzn. jakmile se o ní žalobce dozvěděl. Krajský soud dodává, že i v případě, pokud by námitka podjatosti byla podána opožděně, byl by stěžovatel povinen se s ní vypořádat. Ustanovení § 14 odst. 2 správního řádu nelze vykládat tak, že pokud účastník neuplatní námitku podjatosti bez zbytečného odkladu, není možné ke zde uvedeným skutečnostem přihlédnout. V takovém případě správní orgán o námitce podjatosti sice nerozhoduje usnesením podle § 14 správního řádu, pokud však dospěje k závěru, že rozhodnutí ve věci bylo vydáno podjatou osobou, posoudí tento postup jako nezákonnost, která je důvodem pro zrušení tohoto rozhodnutí. Stěžovatel se měl proto jako služebně nadřízený orgán námitkou podjatosti zabývat po věcné stránce.

Krajský soud tedy shledal vadu řízení v tom, že služební funkcionáři prvního i druhého stupně nepostupovali v souladu s § 14 odst. 3 správního řádu a bezodkladně poté, co se dozvěděli o okolnostech nasvědčujících, že jsou vyloučeni, neuvědomili svého služebně nadřízeného a ve věci rozhodli. Jestliže bylo rozhodnutí vydáno podjatým služebním funkcionářem, byla porušena jedna ze základních zásad právního státu - právo na spravedlivý proces. Rozhodnutí stěžovatele proto krajský soud zrušil podle § 76 odst. 1 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Současně zrušil v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s. i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Za situace, kdy námitka podjatosti byla důvodná a ostatní žalobní námitky s ní souvisí, se krajský soud těmito námitkami již nezabýval.

Podanou kasační stížností napadl stěžovatel rozsudek Krajského soudu v Brně z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Uvedl, že v obecné rovině nezpochybňuje závěry vyplývající z konstantní soudní judikatury o subsidiárním použití správního řádu v řízení ve věcech služebního poměru. Neztotožňuje se však s názorem krajského soudu, že by měl být správní řád užit ve všech případech, kdy zákon o služebním poměru vlastní právní úpravu neobsahuje. Takový výklad by byl mnohdy v rozporu se samotnou

podstatou a smyslem služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Jedním z takových případů je právě institut podjatosti. Zákon o služebním poměru tento institut neupravuje. To ale podle názoru stěžovatele nelze vykládat zjednodušujícím způsobem jako mezeru v právní úpravě, kterou je třeba bez dalšího překlenout subsidiárním použitím § 14 správního řádu. Naopak je zde třeba neexistenci právní úpravy chápat jako záměrný projev specifičnosti řízení ve věcech služebního poměru.

O právech a povinnostech příslušníků bezpečnostních sborů vyplývajících z jejich služebního poměru rozhoduje služební funkcionář jednak jako příslušný „správní orgán“ a jednak jako jejich nadřízený ve smyslu subordinačním, který bezprostředně řídí, kontroluje a hodnotí kvalitu výkonu služby a rozhoduje o celé řadě dalších věcí služebního poměru příslušníků. Mezi nadřízeným služebním funkcionářem a podřízeným příslušníkem vznikají mnohem užší a rozmanitější vazby než mezi úřední osobou a jiným občanem. Prakticky na každého služebního funkcionáře by tak bylo možné nahlížet skrze § 14 správního řádu jako na osobu, o jejíž nepodjatosti lze důvodně pochybovat. V řízení ve věcech služebního poměru by proto téměř ve všech případech musel rozhodovat jiný, než podle zákona o služebním poměru a interních aktů příslušný služební funkcionář. Tento výklad však zákonodárce jistě nezamýšlel. Stěžovatel současně poukázal na problém oprávněnosti vyššího služebního funkcionáře s personální pravomocí postoupit řízení jinému služebnímu funkcionáři v horizontální pozici, který nemá personální pravomoc a tudíž ani kázeňskou pravomoc nad konkrétním příslušníkem z jiného teritoriálního útvaru bezpečnostního sboru. Zákon o služebním poměru možnost předávání či postupování věcí jinému služebnímu funkcionáři vůbec neřeší (s výjimkou § 175 odst. 4).

Podle stěžovatele je zákon o služebním poměru vystaven na principu tzv. nestrannosti při plnění služebních povinností příslušníka. Poukázal na znění služebního slibu „nikdy nezneužiji svého služebního postavení“ a ustanovení § 46 odst. 1 zákona o služebním poměru, podle něhož služební kázeň spočívá v nestranném plnění služebních povinností příslušníka. Služební funkcionář má povinnost dodržet požadavek nestrannosti právě při rozhodování v kázeňském řízení. Tato nestrannost podle stěžovatele představuje i právní podklad pro presumpci správnosti tvrzení služebního funkcionáře. Stěžovatel připomněl, že zákon dává služebnímu funkcionáři pravomoc k vyvozování důsledků z porušení služebních povinností. Neměla by tudíž být prokazována pravdivost jeho tvrzení výpovědí svědka, a to ani vyššího nadřízeného. Pokud by měla být otázka nestrannosti či podjatosti posouzena jinak, bylo by nereálné aplikovat zákon o služebním poměru v praxi, zvláště v případech týkajících se řešení kázeňské odpovědnosti, kde je předmětem řízení porušení rozkazu služebního funkcionáře bezprostředně podřízeným příslušníkem. Podle stěžovatele lze připustit, že teprve v odvolacím řízení by měl odvolací orgán ve smyslu § 190 odst. 7 zákona o služebním poměru zkoumat zákonnost rozhodnutí včetně toho, zda jsou zde konkrétní indicie či prvky, které by potvrzovaly nestrannost rozhodování.

Stěžovatel dále poukázal na to, že v rámci rozhodování ve věcech služebního poměru je kladen důraz na to, aby odpovědnost za toto rozhodování byla jednoznačně dána konkrétní osobě, tj. aby v tomto ohledu v rámci Policie ČR existovala jednotná a ve vztahu k policistům ve služebním poměru jednoznačně čitelná struktura rozhodování. Řízení o kázeňském přestupku a o jednání, které má znaky přestupku, je pak vedeno výhradně s účastníkem řízení, který je ve služebním poměru. Jde o zvláštní skupinu osob,

pro které je dodržování služebních povinností založeno vnitřním vztahem k organizaci podle zařazení na služebním místě. Služební funkcionář zde nepůsobí jako orgán určený k ochraně práv jedince, ale jako orgán určený k plnění práv a povinností bezpečnostního sboru a k vyžadování služební kázně vůči svým podřízeným. Nemůže tak být současně splněna podmínka rozhodování nepodjatým orgánem v řízení ve služebním poměru. Stěžovatel připomněl, že procesní postup byl v projednávané věci dodržen tak, že účastník řízení mohl uplatnit zákonem o služebním poměru stanovená práva (§ 174 a § 186 odst. 2).

Stěžovatel se při posouzení nutnosti zajistit nestrannost rozhodování o uvedeném kázeňském deliktu současně zabýval tím, zda se jedná o trestní věc ve smyslu Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Dospěl přitom k závěru, že nebyla naplněna kritéria Engelova testu vyjádřeného v rozsudku Evropského soudu pro lidská práva Engel a další versus Nizozemí z 8. 6. 1986. Stěžovatel poukázal na to, že kázeňský delikt v projednávaném případě vykazoval nízkou společenskou nebezpečnost, uložený kázeňský trest byl sankčním opatřením spíše preventivního charakteru směřujícím k udržení služební kázně. Stěžovatel je proto přesvědčen, že je vyloučeno uplatnění zásady spravedlivého procesu, resp. požadavku rozhodování nepodjatým orgánem. Současně upozornil na to, že výše sankce byla určena v souladu s principem proporcionality, uložený kázeňský trest nebyl vyjádřením svévole služebního funkcionáře. Stěžovatel tedy tvrdí, že podjatost služebního funkcionáře, kterou shledal krajský soud, nepředstavuje porušení jednoho z principů spravedlivého procesu, tj. právo na projednání věci nezávislým a nestranným orgánem. Na základě uvedeného stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Brně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Brně z hlediska uplatněných stížních bodů, jakož i ve smyslu § 109 odst. 3 s. ř. s., a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Co se týče otázky, zda v projednávané věci bylo možné aplikovat § 14 správního řádu upravující institut vyloučení, uvážil Nejvyšší správní soud takto: Správní řízení je postup správního orgánu, jehož cílem je vydat správní akt schopný založit, změnit nebo zrušit práva a povinnosti osob, nebo je autoritativně stvrdit. Správní řízení je upraveno jednak obecným právním předpisem, kterým je zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a jednak zvláštními, složkovými právními předpisy, které obsahují zvláštní pravidla správního řízení a modifikují tak obecnou úpravu správního řízení. Mezi obecnou úpravou správního řízení (správním řádem) a mezi zvláštními, speciálními právními předpisy je vztah speciality, v jehož důsledku se obecný předpis (správní řád) použije vždy, pokud není ve zvláštním předpise stanoveno jinak (§ 1 odst. 2 správního řádu). Správní řád se tak použije mimo jiné také v případě, že zvláštní právní předpis na správní řád výslovně neodkazuje. V případě, že právní úprava zvláštního zákona vylučuje užití správního řádu, avšak zvláštní zákon současně neobsahuje úpravu odpovídající základním zásadám činnosti správních orgánů, uplatní se vždy základní zásady uvedené v § 2 až 8 správního řádu.

Zákon o služebním poměru je zvláštním zákonem upravujícím správní řízení ve věcech služebního poměru, v němž se podle § 170 zákona rozhoduje o právech nebo povinnostech účastníků. Služební funkcionář v tomto řízení vystupuje v pozici správního orgánu ve smyslu ustanovení § 1 odst. 1 správního řádu a § 2 odst. l zák. č. 361/2003 Sb., byť odpovědnost za výkon takového rozhodnutí nese podle § 1 odst. 3 citovaného zákona

příslušný bezpečnostní sbor. Zákon o služebním poměru neobsahuje ustanovení, které by odkazovalo na použití správního řádu či obecných předpisů o správním řízení, neobsahuje však ani ustanovení vylučující jeho použití. Jak již Nejvyšší správní soud konstatoval v rozsudku ze dne 21. 9. 2011, č. j. 3 Ads 79/2011 – 62, www.nssoud.cz, na který krajský soud odkázal, použije se na základě ustanovení § 1 odst. 2 správní řád tam, kde zákon o služebním poměru nestanoví jiný postup.

Aplikace správního řádu pak nepochybně přichází v úvahu i v případě požadavku na zajištění nestrannosti služebního funkcionáře a vydání objektivního rozhodnutí v řízení o služebním poměru. Nelze totiž vyloučit, že i v tomto řízení mohou nastat okolnosti, které by založily natolik intenzivní pozitivní či negativní vztah služebního funkcionáře k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům, že by vedl k oprávněným pochybnostem o jeho nepodjatosti. Pro tyto případy je třeba zajistit možnost vyloučení služebního funkcionáře z projednání a rozhodování věci. Nejvyšší správní soud dodává, že samotné uložení povinnosti nestrannosti v rámci služební kázně (§ 46 odst. 1 zákona o služebním poměru) zde nedostačuje. Obdobně lze totiž poukázat na zákonnou, resp. ústavní, jakož i morální povinnost soudců dodržovat princip nestranného a spravedlivého rozhodování, který je nepochybně zásadním principem fungování soudní moci (srov. nález Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn II. ÚS 105/01). I v tomto případě však právní úprava soudního řízení (občanský soudní řád či trestní řád) současně obsahuje institut vyloučení soudce pro podjatost.

Neobstojí ani argumentace stěžovatele o nutnosti respektovat specifickou povahu řízení ve věcech služebního poměru. Institut vyloučení pro podjatost je totiž odrazem zásady rovnosti a nestranného přístupu k dotčeným osobám vyjádřenou v § 7 správního řádu, jakož i zásady materiální pravdy. Jak již bylo uvedeno výše, tyto základní zásady je třeba naplnit vždy při výkonu veřejné správy, tedy i ve správních řízeních vedených podle zvláštních zákonů.

V této souvislosti lze poukázat i na usnesení Ústavního soudu ze dne 2. 4. 2013, Pl. ÚS 30/09, a usnesení ze dne 25. 6. 2009, sp. zn. II. ÚS 1062/08, v nichž se Ústavní soud vyjádřil k otázce nestrannosti správního orgánu. Uvedl, že i když čl. 36 odst. 1 Listiny „výslovně nevyžaduje aby i "jiný orgán" vykazoval atributy nezávislosti a nestrannosti tak jako soud, z jeho účelu, jímž je vymezení základních principů spravedlivého řízení, vyplývá nutnost širší interpretace. To se ostatně "na úrovni podústavního práva" projevuje i zakotvením institutu vyloučení z projednávání a rozhodování věci pro podjatost do jednotlivých předpisů upravujících proceduru. Pokud jde o správní orgány, pro jejich rozhodovací činnost se sice logicky nepředpokládá nezávislost, nestrannost již ale ano. Nestranností je totiž třeba rozumět objektivní, předem nezaujatý přístup pověřených osob k posuzování, řešení a zejména rozhodování právních věcí, a ten je nutno vyžadovat v případě všech státních orgánů. Jiný výklad by ve svém důsledku založil procesní nerovnost, a otřásl by tak důvěrou v právní stát, jehož posláním je mimo jiné i zajistit neutrální a objektivní rozhodování jeho orgány. Námitka podjatosti úředníka rozhodujícího ve správním řízení, byť nejde o instituci soudního typu, tedy může mít ústavněprávní rozměr“.

Vzhledem k tomu, že nutnost rozhodování nestranným správním orgánem vyplývá již ze samotných základních zásad činnosti správních orgánů zakotvených ve správním

řádu, není případná argumentace stěžovatele, že tento požadavek nelze při projednání předmětného kázeňského deliktu dovodit z čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť se zde o trestní obvinění ve smyslu tohoto článku nejedná.

Na naplnění požadavku nestrannosti služebního funkcionáře nelze rezignovat s tím, že zákon o služebním poměru neupravuje postup odpovídající § 14 odst. 4 správního řádu, tedy určení jiného služebního funkcionáře k projednání a rozhodnutí věci. Zde je nutno vycházet z příslušného vnitřního organizačního předpisu, který upravuje zastupování služebního funkcionáře, např. v případě jeho nepřítomnosti.

Nejvyšší správní soud dále zdůrazňuje, že má-li mít vyloučení pro podjatost smysl, musí být podjatá osoba vyloučena ze všech úkonů řízení, jak to ostatně požaduje § 14 správního řádu. Služební funkcionář příslušný k řízení v prvním stupni ve svém sdělení k námitce podjatosti ze dne 23. 6. 2011 uvedl, že z důvodu maximální objektivnosti a nestrannosti pověřil provedením úkonů spojených s vedením řízení, s výjimkou podpisu rozhodnutí, kterým se řízení ukončuje, jinou úřední osobu. Tento postup však k naplnění požadavku rovného a nestranného přístupu k účastníkům nepostačuje. Služební funkcionář totiž svým podpisem stvrzuje, že rozhodnutí je skutečně projevem jeho vůle, resp. že se s jeho obsahem ztotožňuje. Vyhotovení rozhodnutí nemůže být závislé na doplnění podpisu osoby, o jejíž nepojatosti jsou pochybnosti.

Nejvyšší správní soud se tedy ztotožnil se závěrem krajského soudu o tom, že za situace, kdy zákon o služebním poměru institut vyloučení neupravuje, je nutno aplikovat § 14 správního řádu.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval otázkou, zda byl opodstatněn závěr krajského soudu, že v nyní projednávané věci skutečně rozhodovali služební funkcionáři, o jejichž nepodjatosti, resp. nestrannosti ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny, byly důvodné pochybnosti.

Zákon o služebním poměru svěřuje služebnímu funkcionáři pravomoc rozhodovat ve věcech služebního poměru příslušníků, např. o ukládání kázeňské odměn a trestů, propouštění či o zvláštních nárocích při skončení služebního poměru. Nejvyšší správní soud se ztotožnil s názorem stěžovatele, že samotný vztah nadřízenosti a podřízenosti služebního funkcionáře a jemu podřízeného příslušníka vyplývající ze služebního poměru není sám o sobě takovou skutečností, která by mohla založit důvodné pochybnosti o tom, že by služební funkcionář nebyl schopen ve věci služebního poměru příslušníka nestranně a objektivně jednat a rozhodnout. Podjatost služebního funkcionáře nemůže být dána ani v případě, že služební funkcionář vychází při projednání kázeňského deliktu z vlastních zjištění o plnění služebních povinností příslušníkem. Tím by totiž byla popřena samotná podstata kázeňské pravomoci služebního funkcionáře.

Ke vztahu vyplývajícího ze služebního poměru musí tedy přistoupit další skutečnost (např. blízký příbuzenský poměr, vyostřené osobní spory), která by založila výrazně pozitivní či negativní poměr služebního funkcionáře k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům, z něhož by vyplýval takový jeho zájem na výsledku řízení, že by bylo důvodné pochybovat o jeho nepodjatosti.

Nejvyšší správní soud má za to, že takovou skutečností je v nyní projednávané věci právě to, že žalobce jako důvod opuštění svého pracoviště (jímž se měl dopustit projednávaného kázeňského přestupku) označil podání trestního oznámení mj. na služební funkcionáře, kteří následně o tomto kázeňském deliktu rozhodovali v I. a II. stupni. Nejvyšší správní soud poznamenává, že žalobce toto výslovně uvedl v rámci projednání věci dne 13. 5. 2011 a ve své námitce podjatosti ze dne 10. 6. 2011. Služební funkcionáři obou stupňů si tedy měli být již v průběhu řízení vědomi toho, že je zde skutečnost zakládající pochybnost o jejich nestrannosti. Nejvyšší správní soud připomíná, že se zde nejedná o subjektivní hledisko služebního funkcionáře, zde se cítí být podjatým, ale o objektivní úvahu o tom, zda lze o jeho podjatosti důvodně pochybovat. Fakt, že si byl sám služební funkcionář I. stupně vědom možných pochybností o jeho objektivitě, dokládá ostatně to, že pověřil vedením řízení jinou úřední osobu. Nejvyšší správní soud proto stejně jako krajský soud dospěl k závěru, že skutečnost, že věc byla projednána a rozhodnuta, aniž se služební funkcionáři obou stupňů vypořádali s důvodnými pochybnostmi o své nepodjatosti v souladu s § 14 správního řádu, přestavuje vadu, která mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud uzavřel, že napadený rozsudek Krajského soudu v Brně netrpí nezákonností z důvodu tvrzeného stěžovatelem podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., z úřední povinnosti pak nebyly zjištěny ani vady dle § 109 odst. 3 s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití ustanovení § 120 téhož zákona. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, žalobce měl v řízení o kasační stížnosti plný úspěch, žádné náklady mu však v souvislosti s tímto řízením prokazatelně nevznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. listopadu 2013

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu